Dosarul nr. 4r-302/2024 I instanță
Nr. PIGD 4-24100058-06-4r-25112024 Judecător Ciorba Alexandru
Judecătoria Cimișlia
sediul central

D E C I Z I E

06 februarie 2025 **mun. Comrat**

Colegiul judiciar al Curții de Apel Sud, sediul Comrat
în componența:
președintele completului, judecătorul Mironov Andrei
judecătorii Colev Grigori și Hudoba Valeri

judecând fără prezența părților, în ordine de recurs, recursurile declarate de avocatul Berezovschi Vladislav în interesele victimei Cotelea Ana și de agentul constatator IP Cimișlia, Fitchevici Vadim împotriva hotărârii judecătoriei Cimișlia, sediul central din 07 noiembrie 2024, adoptată pe cauza contravențională în privința lui Danielean Valentina, învinuită de comiterea contravenției prevăzute de art. 78^1 Cod contravențional al Republicii Moldova,

audiind raportul judecătorului Mironov Andrei pe fondul cauzei, în baza materialelor din dosar și argumentelor scrise prezentate de părți,

A C O N S T A T A T:

1. <u>În fapt:</u>

La data de 23 august 2024, de către agentul constatator al IP Cimișlia, Fitchevici Vadim, a fost întocmit pe numele Valentinei Danielean un proces-verbal cu privire la contravenție, fiindu-i încriminată săvârșirea faptei contravenționale prevăzute de art. 78^1 Cod contravențional. (f.d.29)

Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. MAI06 228546 din 23 august 2024, agentul constatator a stabilit, că Danielean Valentina, la data

de *14 august 2023*, în perioada 14:00-16:28, aflându-se în grădina gospodăriei sale, în timpul unui conflict cu sora sa, Ana Cotelea, a.n. *****, a numit-o cu cuvinte necenzurate și a îmbrâncit-o pe ultima, aceasta lovindu-se de un perete, astfel fiindu-i cauzate leziuni corporale care se califică ca vătămare corporală „neînsemnată”.

La data de 03 septembrie 2024, având la bază prevederile art. 395 din Codul contravențional, agentul constatator din cadrul IP Cimișlia a remis procesul-verbal cu privire la contravenție spre examinare în fond instanței de judecată competente, pentru a fi examinată în conformitate cu cerințele Codului contravențional. (f.d.1)

2. Poziția instanței de judecată.

Prin hotărârea judecătoriei Cimișlia, sediul central din 07 noiembrie 2024, s-a declarat nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie cu seria/nr. MAI06 228546 din 23 august 2024, întocmit de către agentul constatator, Vadim Fitchevici pe semnele contravenției prevăzute de art. 78^1 din Codul contravenţional în privinţa Valentinei Danielean.

S-a încetat procesul contravențional pornit în privinţa Valentinei Danielean pentru săvârşirea faptei contravenționale prevăzută de art. 78^1 din Codul contravenţional. (f.d.43-47)

3. Solicitarea recurentului.

La data de 20 noiembrie 2024, avocatul Berezovschi Vladislav în interesele victimei Cotelea Ana, ne fiind de acord cu hotărârea instanței de fond a înaintat recurs, prin care a solicitat: casarea hotărârii primei instanțe, cu trimiterea cauzei la rejudecare. (f.d.52-55)

În motivarea recursului s-a invocat, că hotărârea instanței de fond este pasibilă de a fi anulată, fiind ilegală, deoarece cauza a fost judecată fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, s-a aflat în imposibilitatea de a se prezenta.

Astfel, susține că victima contravenției, Cotelea Ana, din cauza vârstei înaintate (75 ani), a venit cu întârziere neînsemnată la ședința de examinare a cauzei și a fost în imposibilitate să intre în sala în care se desfășura procesul. Faptul examinării cauzei în lipsa victimei se confirmă și din conținutul materialelor cauzei.

Consideră, că examinarea cauzei în lipsa participanților nu reprezintă altceva decât încălcarea principiilor contradictorialității, egalității și disponibilității părților de drepturile procesuale, deoarece pune din start într-o poziție defavorabilă partea absentă.

Menționează, că instanța de fond a adoptat o hotărâre nefondată, examinând cauza în lipsa victimei, prin ce s-a neglijat dreptul părții, prevăzut de CEDO și Codul contravențional la un proces echitabil și dreptul de a-și susține poziția, fără a verifica posibilitatea înștiințării părții la proces și a verifica imposibilitatea acesteia de a se prezenta.

Mai indică, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar.

Susține, că în motivarea soluției instanța de fond a făcut concluzii eronate, iar din partea motivată nu este clar ce a indicat greșit agentul constatator, ori fapta a fost comisă la 14.08.2024, și tot acest fapt a fost indicat și în procesul-verbal contravenţional.

Consideră, că cauza a fost examinată superficial, prematur concluzionându-se asupra nulității procesului-verbal cu privire la contravenție, și ca consecință, asupra încetării procesului contravențional în privința Valentinei Danielean, nefiind motivată soluția instanței.

De asemenea susține, că concluziile instanței expuse în partea motivată a hotărârii trebuie să coincidă cu circumstanțele pricinii, constatate pe parcursul dezbaterilor judiciare, în caz contrar hotărârea este lovită de nulitate.

Își întemeiază recursul pe prevederile art. art. 465-468, 473 alin. (1) pct. 2) lit. a), d) Cod Contravențional.

La data de 29 noiembrie 2024, agentul constatator din cadrul IP Cimișlia, Fitchevici Vadim, ne fiind de acord cu hotărârea emisă de instanța de fond, a înaintat recurs asupra acesteia prin care a solicitat: admiterea recursului și anularea integrală a hotărârii judecătoriei Cimișlia din 07 noiembrie 2024. (f.d.62-65)

În motivarea recursului înaintat s-a indicat, că în motivarea hotărârii instanța a indicat că, agentul constatator al Inspectoratului de Poliție Cimișlia, Fitchevici Vadim, la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, la „timpul săvârșirii”, a notat greșit, indicând data săvârșirii contravenției 14.08.2023, pe când potrivit informației telefonice, apelul telefonic de la cet. Cotelea Ion a fost înregistrat la serviciul „112”, la data de 14.08.2024, ora 16:28, cât și cererea depusă de către Cotelea Ana către Inspectoratul de Poliție Cimișlia, fiind datată cu data de 14 august 2024.

Contrar celor stabilite, susține recurentul, că legea contravențională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenție într-o anumită forma „*ad*

validitatem”, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit, iar în acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art. 443 al Codului contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție prin prisma art. 445 al Codului contravențional.

Menționează, că hotărârea judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 07 noiembrie 2024, este vădit ilegală și emisă cu erori de drept.

Susține, că instanța de fond la emiterea hotărârii nu a ținut cont de probele acumulate de către agentul constatator care dovedesc nemijlocit vinovăția contravenientului Danielean Valentina de comiterea contravenției prevăzute de art. 78^1 Cod contravențional.

Mai indică, că în speță, este vorba de răspundere contravențională, probată cu conținerea deplină a semnelor obiective și subiective stabilite de legea contravențională care să califice fapta prejudiciabilă drept contravenție concretă.

Totodată, potrivit deficiențelor indicate în hotărâre, fiind analizate prin prisma prevederilor art. 445 Cod contravențional, aceste deficiențe constatate pot fi acoperite prin procedura legală care urmează și nu reprezintă vicii care să afecteze iremediabil procesul-verbal respectiv și anume faptul, că la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, la „timpul săvârșirii”, a fost notat greșit, indicându-se data săvârșirii contravenției 14.08.2023, pe când potrivit informației telefonice, apelul telefonic de la cet. Cotelea Ion a fost înregistrat la serviciul „112”, la data de 14.08.2024, ora 16:28, cât și cererea depusă de către Cotelea Ana către Inspectoratul de Poliție Cimișlia, fiind datată cu data de 14 august 2024, greșeala din procesul-verbal fiind comisă involuntar de către agentul constatator, fiind o greșeală tehnică.

Își întemeiază recursul pe prevederile art. art. 465, 466, 467 Cod contravențional.

<u>4. Termenul de declarare a recursului.</u>

Potrivit prevederilor art. 467 alin. (1) Cod contravențional, *hotărârea judecătorească contravenţională poate fi atacată cu recurs de către contravenient, agentul constatator, victimă, procuror, după caz*.

Conform prevederilor art. 468 alin. (1) din Codul contravențional, *recursul împotriva hotărârii judecătoreşti contravenţionale se declară în termen de 15 zile de la data pronunţării hotărârii judecătoreşti sau, pentru părţile care nu*

au fost prezente la şedinţa de judecare a cauzei contravenţionale, de la data înmânării copiei de pe hotărîrea judecătorească, în condiţiile art.463 alin.(1).

Din actele cauzei se atestă faptul, că hotărârea judecătoriei Cimișlia, sediul central a fost pronunțată public la data de 07 noiembrie 2024, iar cererile de recurs au fost depuse de avocatul Berezovschi Vladislav în interesele victimei Cotelea Ana la data de 20 noiembrie 2024, iar de agentul constatator din cadrul IP Cimișlia, Fitchevici Vadim, la data de 29 noiembrie 2024, ultimul primind hotărârea motivată a instanței la data de 15 noiembrie 2024.

Prin urmare, Colegiul judiciar constată că recursurile sunt depuse în termenul legal prevăzut.

5. Argumentele părților.

Potrivit prevederilor art. 471 alin. (1) și (2) Cod contravențional, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezenţa părţilor. Instanţa de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinţei.*

Prin notificarea din 03 decembrie 2024 expediată la adresa părților, ultimii au fost notificați despre faptul că – cauza va fi examinată în ordinea de recurs fără prezența părților și cu acordarea dreptului de a depune referință asupra recursurilor.

Colegiul stabilește, că până la data examinării cauzei în ordine de recurs, careva referințe de la părțile în proces nu au parvenit la sediul instanței.

6. Aprecierea instanței de recurs.

Verificând materialele cazului contravențional în raport cu argumentele invocate în recursurile înaintate, Colegiul judiciar consideră că recursurile sunt întemeiate și urmează a fi admise cu restituirea cauzei la rejudecare, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod Contravențional*, după examinarea recursului, instanţa de recurs adoptă una dintre următoarele decizii: admite recursul, casând hotărârea atacată, parţial sau integral, şi dispune rejudecarea cauzei în primă instanţă dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanţei de judecată, privind citarea obligatorie a părţilor, privind respectarea dreptului la apărare şi a dreptului la interpret, precum şi dacă a constatat încălcări ale prevederilor art. 33-35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.*

Colegiul judiciar menționează, că conform art. 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparțială, instituită de lege.

Astfel, jurisprudenţa elaborată de CtEDO prevede, că dreptul de acces la un tribunal presupune, printre altele, respectarea principiului securității raporturilor juridice, principiu considerat ca fiind unul din aspectele fundamentale ale preeminenţei dreptului, care cere, inclusiv, că atunci când instanţele judecătoreşti dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție. Principiul securității raporturilor juridice presupune respectul faţă de principiul lucrului judecat, ce şi constituie principiul asigurării executării hotărârilor definitive (cauza *Brumărescu contra României,* cauza *Roşca contra Moldovei*).

Instanța de recurs conchide, că reieşind din prevederile art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravenţional, se atestă faptul că instanţa de recurs urmează a adopta una dintre următoarele decizii: să admită recursul, să caseze hotărârea atacată, şi să dispună rejudecarea cauzei în primă instanţă, neprevăzându-se dreptul de a judeca cauza potrivit modului instanţei de fond, efect ce impune instanței de recurs casarea hotărârii şi remiterea cauzei la rejudecare.

La caz, Colegiul judiciar constată, că la data de 23 august 2024, de către agentul constatator al IP Cimișlia, Fitchevici Vadim, a fost întocmit pe numele Valentinei Danielean un proces-verbal cu privire la contravenție, fiindu-i încriminată săvârșirea faptei contravenționale prevăzute de art. 78^1 Cod contravențional. (f.d.29)

Prin hotărârea judecătoriei Cimișlia, sediul central din 07 noiembrie 2024, s-a declarat nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie cu seria/nr. MAI06 228546 din 23 august 2024, întocmit de către agentul constatator, Vadim Fitchevici pe semnele contravenției prevăzute de art. 78^1 din Codul contravenţional în privinţa Valentinei Danielean.

S-a încetat procesul contravențional pornit în privinţa Valentinei Danielean pentru săvârşirea faptei contravenționale prevăzută de art. 78^1 din Codul contravenţional. (f.d.43-47)

La data de 20 noiembrie 2024, avocatul Berezovschi Vladislav în interesele victimei Cotelea Ana, ne fiind de acord cu hotărârea instanței de fond a înaintat

recurs, prin care a solicitat: casarea hotărârii primei instanțe, cu trimiterea cauzei la rejudecare. (f.d.52-55)

La data de 29 noiembrie 2024, agentul constatator din cadrul IP Cimișlia, Fitchevici Vadim, ne fiind de acord cu hotărârea emisă de instanța de fond, a înaintat recurs asupra acesteia prin care a solicitat: admiterea recursului și anularea integrală a hotărârii judecătoriei Cimișlia din 07 noiembrie 2024. (f.d.62-65)

Verificând legalitatea, obiectivitatea şi corectitudinea hotărârii contestate, în raport cu motivele invocate de recurent, Colegiul judiciar constată existenţa temeiurilor de fapt, întru casarea acesteia, astfel că la adoptarea soluţiei instanţa de fond urma să soluţioneze următoarele chestiuni: *caracterul veridic al contravenţiei imputate, existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei, vinovăţia persoanei, în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional, existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante, necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale, alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei,* iar instanța de recurs urmează în acest context să verifice dacă instanța de fond a respectat aceste condiții ce duc la legalitatea și temeinicia hotărârii emise, cât și faptul dacă a respectat drepturile părților în proces.

La caz, Colegiul judiciar constată, că instanța de fond în motivarea soluției adoptate a reținut, că „*agentul constatator la întocmirea procesului-verbal de contravenție, la „timpul săvârșirii”, a notat greșit. Or, potrivit celor declarate în ședința de judecată, făptuitorul a confirmat că fapta s-a întâmplat la data de 14 august, anul 2024, pe când în procesul-verbal cu privire la contravenție, agentul constatator a indicat 14 august 2023 /.../ analizând procesul verbal cu privire la contravenție cu Seria/nr. MAI06 228546 din 23 august 2024, instanța de judecată reține lipsa consemnării corecte a „timpului săvârșirii”, care în concluzie atrage nulitatea absolută a procesului verbal cu privire la contravenție cu Seria/nr. MAI06 228546 din 25 iunie 2024* ”.

Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție, instanța de recurs constată că într-adevăr la rubrica „Timpul săvârșirii”, „anul”, agentul constatator a indicat „2023”. (f.d.29)

Astfel, instanța de recurs, ținând cont de alegațiile agentului constatator din recursul înaintat, nu neagă faptul că în conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție a fost admisă o eroare – indicată data comiterii faptei 14.08.2023, totuși în acest caz, instanța de fond urma să aprecieze faptul dacă această eroare

atrage nulitatea absolută a procesului-verbal cu privire la contravenție, prin prisma art. 445 Cod contravenţional, și care anume prevederi acestei norme legale (nerespectarea acesteia) duc la nulitatea procesului-verbal.

Subsecvent, cauza contravențională intentată în privința Valentinei Danielean urma a fi examinată în limitele învinuirii aduse (inclusiv a timpului săvârșirii contravenției), cu adoptarea unei soluții prevăzute de normele Codului contravențional.

Or, potrivit informaţiei parvenite la serviciul „112” de la cet. Cotelea Ion cu referire la faptul că mama sa Cotelea Ana a fost agresată fizic de către vecini, „anul” acestei informații este expres indicat ca fiind „2024”. (f.d.2)

Mai mult ca atât, „anul” comiterii contravenției se conformă și prin Cererea depusă de Cotelea Ana la IP Cimișlia pentru a fi luate măsuri cu sora Danielean Valentina, care la 14 august 2024, pe la orele 14:00 a agresat-o fizic. (f.d.3)

Subsecvent, Colegiul judiciar reține, că instanța de fond în mod pripit a declarat nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, or eroarea depistată de instanța de judecată nu constituie temei de nulitate a procesului-verbal cu privire la contravenție.

Totodată, Colegiul reține, că Danielean Valentina este învinuită de comiterea contravenției prevăzute de art. 78^1 Cod contravențional, potrivit căruia, *maltratarea sau alte acţiuni violente, comise de un membru al familiei în privinţa altui membru al familiei, care au provocat vătămare neînsemnată a integrităţii corporale - se sancţionează cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 40 la 60 de ore sau cu* ***arest contravenţional*** *de la 7 la 15 zile*.

Astfel, Colegiul stabilește, că prezența la examinarea contravenției vizate a unui apărător care să acționeze în interesele contravenientei la examinarea cauzei de învinuire în comiterea contravenției prevăzute de art. 78^1 Cod contravenționale este obligatorie, deoarece sancțiunea prevede arestul contravențional, totuși instanța a examinat cauza fără prezența avocatului.

Conform prevederilor art. 20 lit. b) din Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat nr. 198-XVI din 26.07.2007 - *se acordă asistenţă juridică calificată indiferent de nivelul veniturilor: persoanelor suspectate de săvîrşirea unei contravenţii pentru care se prevede sancţiunea arestului contravenţional*. Astfel, în caz în care sancțiunea normei legale imputate contravenientului ***prevede arestul contravențional***, ***participarea apărătorului în ședința de judecată este obligatorie***.

Potrivit art. 384 alin. (2) lit. a) Cod contravențional, *persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional are dreptul:* ***la apărare.***

Colegiul judiciar subliniază că, examinarea cauzei în lipsa apărătorului contravenientului, nu reprezintă altceva decât încălcarea principiilor contradictorialității, egalității și disponibilității părților de drepturile procesuale, deoarece pune din start într-o poziție defavorabilă partea învinuită.

Astfel, Colegiul judiciar constată, că instanţa de fond a adoptat o hotărâre nefondată, examinând cauza în lipsa avocatului ce ar apăra drepturile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional - Danielean Valentina, prin ce s-a neglijat dreptul părţii prevăzut de CEDO şi Codul contravenţional la un proces echitabil şi dreptul de a-şi susţine poziţia, de a prezenta probe, fără a verifica necesitatea prezenței în proces a unui avocat.

În legislația Republicii Moldova contravențiile au fost scoase de sub incidența legii penale și supuse unui regim administrativ, dar din perspectiva Convenției Europene a Drepturilor Omului, faptele contravenționale intră în sfera cauzelor penale.

Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art. 6 § 2 din Convenția Europeană (cauza *Ziliberberg contra Moldovei*, din 01 februarie 2005, § 33).

Subsecvent, Colegiul judiciar conchide că instanța de fond urma în mod prioritar să respecte drepturile procesuale ale participanţilor la proces, în special „***dreptul la apărare***”.

În asemenea împrejurări Colegiul constată că, hotărârea instanţei de fond a fost adoptată doar prin prisma probelor anexate la materialele cauzei, iar Danielean Valentina nu a avut posibilitatea de a fi reprezentată de avocat şi a se bucura de toate celelalte drepturi garantate de art. 6 CEDO.

Subsecvent, pentru înlăturarea erorilor admise de către instanța de fond, care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, deoarece potrivit prevederilor art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravențional, ... *instanţa de recurs admite recursul, casând hotărîrea atacată, parţial sau integral, şi dispune rejudecarea cauzei în primă instanţă dacă este necesară administrarea de probe suplimentare,* ***dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură*** *privind formarea completului instanţei de judecată, privind citarea obligatorie a părţilor,* ***privind respectarea dreptului la apărare*** *şi a dreptului la interpret, precum şi dacă a*

constatat încălcări ale prevederilor art.33–35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător, Colegiul judiciar consideră oportun de a remite respectiva cauză la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată, căci totodată, conform prevederilor art. 462 alin. (1) Cod contravențional, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată*.

La rejudecarea cauzei, instanța de judecată urmează să țină cont de argumentele expuse în prezenta decizie și în baza unei analize ample a circumstanțelor ce au însemnătate pentru soluționarea justă a cazului, să adopte o hotărâre bazată pe prevederile legii.

În această ordine de idei, Colegiul conchide, că argumentele invocate în recursurile părților, şi-au găsit confirmare pe parcursul examinării cauzei în instanţa de recurs, motiv pentru care acestea urmează a fi admise, cu casarea hotărârii Judecătoriei Cimișlia, sediul central din 07 noiembrie 2024 și remiterea cauzei la rejudecare, în alt complet de judecată.

În baza celor expuse și în conformitate cu prevederile art. art. 470-472, art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) și art. 474 Cod Contravențional al RM, Colegiul judiciar

D E C I D E:

Se admit recursurile declarate de avocatul Berezovschi Vladislav în interesele victimei Cotelea Ana și de agentul constatator IP Cimișlia, Fitchevici Vadim.

Se casează integral hotărârea judecătoriei Cimișlia, sediul central din 07 noiembrie 2024, adoptată pe cauza contravențională în privința lui Danielean Valentina, învinuită de comiterea contravenției prevăzute de art. 78^1 Cod contravențional al Republicii Moldova, ***cu trimiterea cauzei la rejudecare în primă instanță - la Judecătoria Cimișlia, în alt complet de judecată.***

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător: Judecător: Judecător:

MIRONOV Andrei COLEV Grigori HUDOBA Valeri